

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Forfatterret og Kunstnerret.

(Lovforslaget findes i Tillæg C., Sp. 161 ff.)

Sagen sattes under Forhandling.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Bardensleth): I den Stikelse, hvori det foreliggende Lovforslag i Aar af Regeringen er forelagt i Landstinget, hvorfra det uforandret er oversendt her til Folketinget, adstiller det sig paa to Punkter fra det Lovforslag, som i forrige Samling blev vedtaget her i Tinget. Det ene Punkt er af mere underordnet Betydning, idet det angaar en Bestemmelse, som Folketinget havde indsat i Forslagets § 9 med Hensyn til Forlæggeres Fortabelse til Fordel for Forfatteren af Retten til Udgivelse af ny Dplag af et Værk efter 5 Aars Forløb, naar Værket er udsolgt i Boghandelen. Jeg skal henvise til de Bemærkninger, som indeholdes i Motiverne til Forsvar for, at denne Bestemmelse nu er udeladt, idet jeg blot kort skal henlede Opmærksomheden paa, at Regeringen for det første ikke har fundet, at denne Fortabelse af Forlæggerens Ret stemmer med, hvad der er nødvendigt at give Forfatteren, at den dernæst mener, at det ikke har nogen praktisk Betydning at berøve Forlæggerne en saadan Ret, samt for det tredje mener, at man herved paa en betænkelig Maade kommer til at afvige fra Loven, saaledes som den er vedtaget i Norge i 1893, hvilket jo er et Hensyn, som paa saa mange andre Punkter har været afgørende for Rigsdagens Stilling i denne Sag. Dernæst afviger Regeringsforslaget fra Folketingets Affattelse af Lovforslaget i Tjor med Hensyn til det meget omtalte og omdebatterede Spørgsmaal om Beskyttelse for Forfatterne mod Oversættelser, en Bestemmelse, som i Regeringsforslaget findes i § 4, 3dje Stykke. Dette er jo et Kærnepunkt i hele denne Sag, ja, man vilde maaste slet ikke være gaaet til at forsøge en Modifikation af alle de herhenhørende Bestemmelser, medmindre man tillige kunde vente at opnaa, at Rigsdagen vilde gaa ind paa denne Beskyttelse for Forfatterne mod Oversættelser. Det vil være vanskeligt at anføre ny Synspunkter i denne Sag, og jeg finder derfor ikke Anledning til at komme udsørligt ind paa den, men det vil dog maaste have sin Nytte at

præcisere de Hovedsynspunkter, som ere gjorte gældende fra de forskellige Sider, idet jeg paa Forhaand maa sige, at jeg ikke indser, hvorledes man fra noget som helst Standpunkt kan finde afgørende Betænklichkeiten ved at gaa til et Skridt, som maa siges at have den Betydning, som den her omhandlede Bestemmelse har. Hvis man vil se paa de ideelle Synspunkter, som ere gjorte gældende, møder der jo først det mere teoretiske Spørgsmaal om en naturlig Ret for Forfatterne til at nyde det fulde Udbytte af deres Arbejde, et saa fuldt Udbytte, som kan forsvares uden Tilfidesættelse af andres Rettigheder. Her er det jo da et Faktum, at en saadan Beskyttelse mod Oversættelser er anerkendt af den europæiske Retsbevidsthed i alle de Kulturlande, som Danmark dog i øvrigt ønsker at stilles paa lige Fod med. Naar det altsaa er anerkendt som en naturlig Ret, bliver Spørgsmaalet her, om man kan forsvare fremdeles at begaa en Uret mod Forfatterne ved at formene dem deres Raadighed over deres Værker i Forhold til Oversættelser. Man behøver efter min Mening aldeles ikke her at komme ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Danmark skal tage sig af de fremmede Forfattere, thi der er jo i første Række Spørgsmaal om at beskytte de danske Forfatteres Ret. Det er den, som den danske Lovgivning først og fremmest har at tage sig af; Forholdet over for de fremmede Forfattere kommer jo først frem som en Konsekvens af en Beskyttelse af de danske Forfatteres Ret, fordi det er umuligt at opretholde denne Ret, uden at man samtidig giver de fremmede Forfattere en vis Ret over for Oversættelserne her i Landet af deres Værker. Det andet ideelle Synspunkt, man kan anlægge i denne Sag, er Hensynet til den Betydning, som en Beskyttelse mod Oversættelser vilde faa for det danske Vandsliv gennem den Indflydelse, som en saadan Bestemmelse vil faa paa den Læsning, man vil komme til at hyde den danske Læseverden og særlig den bredere Befolkning. Sagen er utvivlsomt den, at man ved en saadan Bestemmelse som den, der her er Tale om, paa ingen mulig Maade vil komme til at udelukke Oversættelser af gode udenlandske Værker. Det er kun de flette udenlandske Værker, hvis Udbredelse her i Landet man vil komme til at hæmme, og ved at begrænse de udenlandske Værkers Indflydelse paa denne Maade, vil man samtidig skabe Betingelser for den danske Litteraturs Udvikling, og netop den Litteratur, der er bestemt for Almuens og for Arbejderbefolkningen, hvis Læsning jo væsentlig indskrænker sig til Tidsskrifter og